

Pfv.IV.21.155/2012/8.szám

A Kúria a dr. Szeszák Gyula ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Porcsalmy Gergely Csanád Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Porcsalmy Gergely Csanád ügyvéd) által képviselt I. rendű, II. rendű, III. rendű, IV. rendű és V. rendű alperesek ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása és járulékai iránt a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság előtt 5.P.21.556/2011. számon megindított és a Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.790/2011/7. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes által 12. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletnek a perköltség megfizetésére vonatkozó rendelkezéseit hatályon kívül helyezi és kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek személyenként 45.000 (Negyvenötezer) forint együttes első- és másodfokú perköltséget.

Egyebekben a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek személyenként 12.000 (Tizenkettőezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 300.000 (Háromszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak külön felhívásra megfizetni.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítélet alapjául szolgáló irányadó tényállás szerint 1991. és 2005. között a felperes .. város polgármestere volt.

Az alpolgármester II.r. alperes, és a III.-V.r. alperesek által alkotott ideiglenes vizsgálóbizottság jelentése szerint a polgármester által az önkormányzat nevében a ..-vel kötött megállapodásra a képviselő-testület nem adott felhatalmazást.

2005. szeptember 7-én az I.r. alperes hűtlen kezelés miatt feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen a belvízkárok megelőzését szolgáló vissza nem térítendő támogatások jogszerűtlen felhasználása miatt. A ..i Rendőr-főkapitányság a nyomozást a felperessel mint gyanúsítottal szemben folytatta.

A ..i Bíróság, mint másodfokú bíróság - az első fokú ítéletet helybenhagyva - felmentette a felperest a hűtlen kezelés büntettének vádjá alól.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperesek megsértették jóhírnevét azzal, hogy vele szemben közvetlenül, illetve közvetve súlyos bűncselekmény vádjával utóbb alaptalannak bizonyult büntetőeljárást kezdeményeztek. Emiatt elégtételadásra és 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítés egyetemleges megfizetésére kérte az alpereseket kötelezni.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította azzal, hogy a büntetőeljárás kezdeményezése önmagában nem jogellenes és a feljelentő kártérítési felelősségét nem alapozza meg az sem, ha a büntetőeljárás során a gyanúsítottat az ellene emelt vád alól felmentik. A II-V.r. alperesek büntetőeljárásban tett tanúvallomása nem eredményezhette a személyiségi jogsértés megállapítását, mivel azok nem voltak sértőek, bántóak, durvák, nem jártak az eljárás elhúzódásával sem. A felperest az alperes javára személyenként 50.000 forint perköltségben marasztalta.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alpereseknek személyenként ugyancsak 50.000 forint másodfokú perköltséget és térítsen meg az államnak külön felhívásra 180.000 forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket. A másodfokú bíróság az alperesek elévülési kifogására figyelemmel kiegészítette az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását azzal, hogy kizárólag a kártérítési igény vonatkozásában merülhet fel az elévülés kérdése, azonban megállapítható, hogy ezen igény előterjesztése is az elévülési időn belül történt.

Az EBH 2002/624. számú döntésre figyelemmel utalt arra, hogy valamely hatóság előtti eljárás kezdeményezése, így a büntető feljelentés megtétele önmagában nem ad alapot a személyiségvédelmi per megindítására.

A felperes személyes meghallgatásának hiánya nem valósított meg eljárási szabálysértést, mivel a felperesi képviselő kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy az alperesek jogellenes magatartását a rendelkezésre álló büntetőeljárás adataira alapította, mást előadni nem kívánt. Az ugyancsak fellebbezéssel támadott perköltség tekintetében az volt az álláspontja, hogy a mérsékelt összegben megállapított és kellően megindokolt elsőfokú perköltség összegét nem tartotta eltúlzottnak.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak tartalma szerint hatályon kívül helyezését és a keresete szerinti döntés meghozatalát kérte. Jogi érvelése szerint a jogerős határozat ellentétes a Ptk. 78. § (2) bekezdésében foglaltakkal, mivel a rendelkezésben meghatározott „különösen” kitétel azt jelenti, hogy a jogszabályt csak kiterjesztően lehet értelmezni, megszorító módon nem. A sértő kitétel nem értelmezhető úgy, hogy az elkövetési magatartásnak a valótlanság mellett együttes, további feltétele lenne a tényállítás megfogalmazásának durvasága. Előadta, hogy jóhírnév-sérelmet előidézhet olyan magatartás is, amely nem valósít meg bűncselekményt.

Amennyiben egyben bűncselekményt is megvalósít a jóhírnév-sértés, a büntető jogszabályokat nem lehet figyelmen kívül hagyni. A polgári jogi igény elbírálásánál a polgári bíróságok nem voltak kötve a cselekmény felperes által előadott büntetőjogi minősítéséhez, a hamis vád helyett alkalmazhatták volna a rágalmazás törvényi tényállását is.

Hivatkozott arra, hogy az alperesek nyilatkozatai indították meg a büntetőeljárást, ezek alapján öt évig állt büntetőeljárás hatálya alatt. A hivatkozott eseti döntések a perbeli ügyben álláspontja szerint nem irányadók és a bíróságokra nem kötelezőek.

Vitatta a megállapított perköltség összegét is, az álláspontja szerint nincs összhangban a Pp. 78. §-ában foglaltakkal.

Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában való fenntartását és a felperes perköltségben marasztalását kérték. Állították, hogy sem a feljelentés, sem a bizottsági vizsgálat során nem közöltek olyan sértő, felperes személyét lejárató kijelentést, amely a felperes személyiségi jogait sértette volna.

Álláspontjuk szerint a jogerős ítélet reális összegben állapította meg az első- és másodfokú perköltséget, amely arányos a kifejtett ügyvédi munkával.

A felülvizsgálati kérelem a per főtárgya tekintetében alaptalan, míg a perköltségviselés vonatkozásában alapos az alábbiak szerint.

A felperes kereseti kérelmét a Ptk. 78. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakra alapította. E rendelkezések szerint a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

A felperes téves hivatkozásával szemben a Ptk. 78. § (2) bekezdésének megfogalmazásából egyértelműen következik az, hogy a valótlan, vagy a való tényt hamis színben feltüntető és egyben sértő tartalmat hordozó tényközlés valósít meg jóhírnév-sértést.

A jogerős ítélet a Ptk. 78. § megfelelő alkalmazásával az irányadó bírósági gyakorlatnak megfelelően helyesen állapította meg, hogy a való tényekre alapított büntető feljelentés attól függetlenül nem ad alapot a személyhez fűződő jog megsértésének megállapítására, hogy a feljelentés folytán megindult büntetőeljárás nem jár a feljelentett bűnösségének megállapításával, illetve elítélésével. A felperes ezzel ellentétes felülvizsgálati álláspontja téves.

Alaptalan a felülvizsgálati kérelemnek az a kifogása, hogy a jogerős ítélet azokat az eseti döntéseket vette figyelembe, amelyek jogi álláspontját alátámasztják, holott a keresetét megalapozó, azzal ellentétes döntések is találhatók. Az általa hivatkozott eseti döntések azonban nem analóg ügyben keletkezett határozatok. A felhívott ügyek egyikében sem tényállási elem, hogy a jogsértő a hatósághoz, ezen belül a büntető hatósághoz tett feljelentést, való tényekre alapítottan. Mindegyik ügy a hatósági eljárástól teljesen független, polgári jogviszonyban elkövetett jogsértésre vonatkozott.

A BH 2002/135. számú eseti döntésben a hírnévrontást a bíróság a programbeszédben és a szórólap terjesztése útján való elkövetés miatt állapította meg. A BH 2001/110. számú jogeset hatósági eljárástól függetlenül tett tényállítás, amely valótlanlansága és sértő jellege miatt adott alapot személyiségvédelemre. A BH 1993/89. és 2003/407. számú eseti döntés pedig csak arra utalt, hogy a véleménynyilvánítás a PK 12. számú állásfoglalásnak megfelelően jóhírnevet sért, ha tényállítást is tartalmaz, illetve a Ptk. 76. §-a alapján becsületet, esetleg emberi méltóságot sérthet, ha kifejezőmódjában indokolatlanul bántó, sértő, lealázó. Ezek is teljesen függetlenek a hatósági eljárásban tett feljelentéstől.

A perbeli esetben az I.r. alperes okiratokon alapulóan, való tényekre hivatkozva tett ismeretlen tettes ellen büntető feljelentést, amit a büntető hatóság kivizsgált és az eljárás eredményeként döntött az ügyben. Az I.r. alperesnek az a cselekvősege, hogy alapvető állampolgári jogával élve büntető feljelentést tett, a fentiekből következően személyhez fűződő jogsértést nem valósított meg. A polgári perben az nem volt

értelmezhető, hogy az I.r. alperes terhére a Btk-ban meghatározott valamely bűncselekmény (hamis vád, rágalmazás) megállapítható-e. Így tehát alaptalanul hivatkozott a felperes a büntetőjogi tényállásokra és indokolatlanul elemezte azt jelen ügyben, ugyanis a perben a felperes keresetét a Ptk. 78. §-a alapján kellett megítélni.

A II-V.r. felperes személyhez fűződő jogot sértő tevékenységével kapcsolatban a jogerős ítélettel szemben a felperes értékelhető felülvizsgálati kérelmet nem adott elő. A felperes felülvizsgálati kérelemben tett „megjegyzése”, amely szerint „nem vitatható tény, hogy alperesek szervezett együttműködése juttatott a vádlottak padjára és nem vitatható ennek a „motivációja”, egyrészt nem nyert bizonyítást a perben, másrészt valósága esetén sem alapoza meg személyiségvédelmet, mert e cselekvőség eredménye mindösszesen annyi lehetett, hogy az I.r. alperes büntető feljelentést tett ismeretlen személy ellen, amely a II-V.r. alperes felelősségét nem alapoza meg, így jogsértést sem valósított meg.

Érdemben tehát a felperes megalapozatlanul támadta a jogerős ítéletet.

Megalapozott ugyanakkor a felperesnek a perköltség megállapításával kapcsolatos kifogása.

A Pp.25.§ (3) bekezdése alapján, mely szerint ha egy felperes ugyanabban a keresetlevélben több alperes elleni követeléseit érvényesíti, a pertárgy értékének megállapításánál az összes követeléseket össze kell adni. A perbeli esetben a felperes keresetében 3 millió forint egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket, így a per tárgyának értéke 1x3.000.000 forint. Az alpereseket ugyanaz az ügyvéd képviselte, ezért a javukra 1x3.000.000 forint után állapítható meg a jogszabályban meghatározott mértékű ügyvédi munkadíj. Ennek mértéke a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján az elsőfokú eljárásban a pertárgyérték 5 %-a, míg a 3. § (5) bekezdése alapján a másodfokú és a felülvizsgálati eljárásban ennek 50 %-a. A jogerős ítélet annyiban téves, hogy valamennyi alperes tekintetében külön-külön vette figyelembe a 3.000.000 forintos perértéket, amelyhez képest az első- és másodfokú perköltség valóban a jogszabályi mérték alatti. Miután azonban az alpereseket egy ügyvéd képviselte, az alperesek számától függetlenül a perköltséget a pertárgyérték egyszeri számítása alapján lehetett csak meghatározni. Ez a tévedése a jogerős ítéletnek önmagában abból is következik, hogy – saját álláspontjával ellentétesen – a le nem rótt illeték számításánál nem vette ötszörös mértékben figyelembe a 3.000.000 forintot és – helyesen – egyszer hárommillió forint után határozta meg mind a kereseti, mind a fellebbezési illetéket.

Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a per főtárgya

tekintetében a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, míg az első- és másodfokú perköltség tekintetében a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján, a Pp. 254. § (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával a megítélt perbeli összeget leszállította. A Pp. 78. § (1) bekezdése, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes felperest a perköltségre vonatkozó döntésre tekintettel az alperesek csökkentett mértékű felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére. A felperes a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.

Budapest, 2013. február 20.

Dr. Mészáros Mátyás sk. a tanács elnöke, Böszörményiné dr. Kovács Katalin sk. előadó bíró, Dr. Baka András sk. bíró

A kiadmány hiteléül:

Vné

tisztviselő